

# Lommels dialect -> NL

Dit woordenboek Lommels bevat 51 gezegden, 409 woorden en 5 opmerkingen.

## 51 gezegden

- 't zit er boveners op - er is ruzie
- ast op schopscheiren ankûmt - Als het er op aan komt
- Bönne frèten - bang zijn
- commèrs hemme - zelfstandige zijn
- dè got tege zenne zijep - dat valt tegen
- de keutel uit het gat vragen - alles willen weten
- dè't schèt - ik trek het me niet meer aan
- den Burreger - den beurger - burgemeester
- dor kreijt génen hoan hénnen - Daar neemt niemand aanstoot aan
- elk hondsgezeik - om de haverklap
- en heul diejen henne'esnest - en al dat gedoe
- en honderd is gin éjen - en ga zo maar door
- ge kunt me klowte kussen - ik heb er genoeg van man, trapt het af man
- Gè kunt wa vjerrig ma'en - Wat heb je nu gedaan
- gè zijt zo lomp as een aachterste van e verre'e - verschrikkelijk dom zijn
- gehaaid zijn - sluw zijn
- gij se fluit! - je bent me er ook één!
- gij se gaap! - dom iemand
- goan rakken - ergens naar toe gaan
- Hedde die hurren uijer al bekéé'e - Heb je haar boezem al gezien
- hij is doawet, mer hij wit het nog niej - hij ziet er niet erg gezond uit
- hij lit er gezowejen en gebroawejen - ergens goed gezien zijn
- howerendul worden - knettergek worden
- ien lommel zegge ze tegen alle vogels mus, behalve een mus dé is ne sjeirepper - In lommel zeggen ze tegen alle vogels mus, behalve tegen een mus dat is een sjierepper
- ien zijn kram schieten - kwaad worden
- ik goan na la' ' e kerremis en sazzie mert - Ik ga slapen
- ik gon er mi ütschèje! - ik hou ermee op!
- Ik hem honger dè ut goerst - Ik heb grote honger
- ik kuis mèn schup af! - het voor bekeken houden
- In e pej'e liep e pjej'e mè e vuij'e an ze pjui'e en e puij'e an ze stje'e. - In een paadje liep een paardje met een vodge aan zijn pootje en een potje aan zijn staartje.
- jommorallèj - maar enfin
- kommis hès - kom eens hier
- kölhowes - gek iemand
- ne miejereneu'er - muggenzifter
- ni feul petiek - niet veel achtenswaardig
- Nö zekt toch de stoof öt! - niet te geloven!
- och wasat! - ach wat zou het
- op't schèjen van de mert - tenslotte, uiteindelijk
- over den heird komme - over de vloer komen
- strussel ma'e - Ruzie maken
- t'is een krenalie! - Het is een kwade vrouw
- tis ne luikse, véégt em. - Het is iemand van Neerpelt / Overpelt, geef hem een pak slaag
- van uiwen tak ma'e - boos worden

- van zenne klot goàn - bewusteloos vallen
- wa schaft de pot? - wat eten we vandaag?
- We haan wa we waan - We hadden wat we wouden
- ze hé nogal e vurkommen - ze heeft een grote boezem
- ze zit nie ha'etuf - ze gaat niets uit de weg
- zèkt nü de stoof üt! - ontgoocheling
- Zo gaaw as de moawen drij toweten hi - Het zal nooit gebeuren
- zo muj as een mowej - verschrikkelijk moe zijn

## 409 woorden

- heur - haar
- suur - schommel
- 'kzènnelik - Ik ben
- 'n èj - een ei
- 't es zund - het is spijtig
- 'et Durrep - centrum (stadscentrum)
- 'n höpken - een hoopje
- 'n träpken - een trapje
- 't Gemakk - wc
- 't Hësken - wc
- 't huske - wc
- a'lek - in zijn geheel
- aankleden - antuieren
- aawers - ouders
- aënn - aan
- aerig - raar
- afgegoven - afgeleverd
- aker - emmer
- akredéjeren - overeenkomen
- Alzelééven - altijd
- ammesassie - amusement
- annester - anders
- as - als
- assem - adem
- astrant - arrogant
- astranterik - ettertje
- avesejere - vooruitgaan
- ba'es - mond
- babbel - caramel
- bakkes - mond
- baskuul - weegschaal
- be'en - bekken
- beejen - benen
- bekans - bijna
- bekske - bakje
- Bessem - bezem
- bessemheks - valse vrouw
- beujem - boom
- bevrowere - bevroren
- biemejouwsken - koolmees
- bjèj'en - beentje

- Bjëmken - boompje
- bjèn'en - beentje
- bjömke - boompje
- blèèkwoweter - bleekwater
- blèète - wenen
- blower - bladeren
- boa-sel - borstel
- boastel - borstel
- boezeloei'en - debardeur
- bojem - bodem
- boks - broek
- bootram - boterham
- brembut - braambes
- bu"em - bakharing
- buil - broekzak - jaszak
- burgemjèstersparrek - burgemeesterspark
- buuk - beuk
- buurten - babbelen
- Böëm - bomen
- colèrig - boos
- commèrsman - zelfstandige
- d'ottostrade - de autosnelweg
- dabben - graven
- dabben - krabben
- de jerpels zieren - de aardappelen koken
- de jong - kinderen
- der is veul volk in de stattiej - ze heeft een grote boezem
- die van os - echtgenote
- dieje van os - echtgenoot
- Djësken - doosje
- djusken - doos
- djösken - een doos
- Dóes - doos
- Dóezen - dozen
- drowet - draad
- durslag - vergiet
- duvel - duivel
- Dwalm - Dwaas
- e djösken - een doos
- e jonk - een kind
- e kletske - een overschotje- een beetje
- eèk - eik
- een ferm pul - een knappe meid
- een hegweef - ongetrouwde moeder
- een toek - een slag
- ejrbezig - aardbei
- ékk - ik
- enk - inkt
- èpermeabel - regenjas
- erbizzege - aardbeien
- eujemer - emmer
- euw - uw
- forsbol - biceps, bovenarmspier

- frak - jas
- frut - friet
- gattekletser - vleier
- ge - gij
- gegoven - gegeven
- geïre - graag
- geleujeve - geloven
- gelli - jullie
- gemermerejer - zeuren
- geroesterd - verroest
- gezét - krant
- gezwak - lenig
- giestere - gisteren
- gij wit van vure nie dè ge van achteren lèèft - lui zijn
- gij ze fluit! - je bent me er ook één!
- gijllie - jullie
- gjièn - graag
- go'eremie - verdoeme
- Gon welliej d'r jènne zuipe - gaan we er eentje drinken?
- Grellig - Erg
- grèllig - verschrikkelijk
- groewet ba'es hemmen - grote mond opzetten
- grutaawers - grootouders
- haak - had ik
- haan - handen
- haj'en - haantje
- hatere leer - houten ladder
- hééne'en - handje
- héjet - heet
- hejj (hey) - hij
- helegans - helemaal
- hennig - handig
- herring - haring
- hés - hier
- heur - haar
- hikster - vlaamse gaai
- hin - kip
- hoauwen - haan
- hoawele - halen
- hoawer - haar (hoofdhaar)
- horloezie - horloge
- howerendul worden - knettergek van iemand worden
- hu'u! - dat zal wel!
- humkes - hem
- hunne'en - hondje
- hunne' e - hondje
- huskes papier - toilet papier
- huskesklink - gietijzeren klink
- huuj'en - hoedje
- iet schaffieren - ergens zorg voor dragen
- ijskas - koelkast
- ik gèèf hum nen tits - iemand een tik geven
- ik kuis mijn schup af - ik houd het voor bekeken

- jammekloat - een hautain iemand
- jammekloat - idioot
- jammes - immers
- jè - ja
- jelèi - confituur
- jellek - lelijk
- jénne kaant - een kant
- jerpel - aardappel
- jeste - eerste
- jieuwjoar - Nieuwjaar
- joeuw - nieuw
- ju'el - eikel
- jung - kinderen
- jung - kinderen (negatief)
- jöksel - jeuk
- kaawe pla - koude schotel
- kabbestrang - grijper
- kalloezie - zwarte drop
- kappestrang - torenkraan
- Karnalli - kenau
- kasen - kousen
- kemmies - douanier
- kènnai - kenau
- kjel - kerel
- kjès - kaars
- klak - pet
- kleéver - klaver
- klök - legkip
- kneujep - knop
- koei - koe
- koejhujer'n - kwikstaartje (vogel)
- kol - Kool
- kostelijk, kusselijk - lollig
- kot - gat
- kroezelkol - boerenkool
- krotten - bieten
- kusse - poetsen
- kustrol - kookpot
- kuukske - koekje
- kwakvos - kikker
- lank - lang
- leej - lende
- leejer - Ladder
- lèèr - leder
- lepke - lap
- lepke - lapje
- loastig zen in iet - zin in iets hebben
- loezie - horloge
- Lommeleijer - Lommelaar
- lommert - schaduw
- lui hùp - luie vrouw
- lui klamot - luie vrouw
- luij'e - lotje

- lulboks - iemand die onzin vertelt
- lulboks - onzin vertellen
- luzzie - horloge
- marp - mol
- mejjéster - leeraar
- melle' u - melken
- memtééne'en - zwakkeling
- memtééne' en - melktand
- mène zörg - gemakkelijke zetel
- meske - meisje
- metoeren - nu en dan
- miens - mens
- mjellenest - merelnest
- Mjäll - merel
- mojerzèèk - mier
- mojerzei'k - mier
- mojerzèèk - mier
- Mójjerzääk - mier
- mok - mist
- Mon, Monne, meujer - Moeder
- Monbakkes - Masker
- muizekeutels - hagelslag
- mujerzeik - mier
- mutte - os
- mölder - meikever
- naachtbraa'er - nachtmens
- naft - benzine
- ne lange - frikandel
- ne luykse - van Overpelt of Neerpelt
- ne rus - graszode
- neffe - langs
- nen boj - boterham
- Nestel - Veter
- neuj'en - vlinderdas
- neuj'es - nootjes
- nusdoek - grote sjaal
- nutsak - vuilak
- nutza'erij - viezigheid
- nutzak - viezerik
- nöl - naald
- op stupkes jagen - iemand op stang jagen
- opjèns - opeens
- ossem - adem
- over en twéjer - op en neer
- owere - oren
- pàl'jen - paaltje
- pedjème - dadelijk
- peir - peer
- peit-grootma - peer-peteren
- pèjerd - Paard
- pejkesmeulen - paardenmolen
- petazzie - stampot
- petrettentre'er - fotograaf

- peujjet - poten (dieren)
- piering - worm
- pin - gierigaard
- pjejen - paardje
- pjejesmeulen - carrousel
- pjèjusmeule - Paardenmolen
- pjejen - paardje
- pjesoo - spiegelei
- pjujes - wortelen
- plaffeturen - slag ramen
- plastron - das
- poalleke - paaltje
- poawel - paal
- poest - boomstronk
- poetszak - ransel
- poetzak - boterhammen (mee naar werk)
- poetzak - viezerik
- pompsteen - gootsteen
- poowete - wortel
- poowetepetazzie - wortelstampot
- potenstoemp - wortelpuree
- pots - muts
- pra'ezejere - denken, piekeren
- proaw'te - praten
- puj'e - potje
- pùjen - potje
- pul - jonge kip
- pulder - bed
- Päerden - paarden
- rababbel - hard snoepje
- regske - hark
- reik - gritsel
- reussen - wrijven
- ribbe'es - ribbekes
- saws - saus
- Sazzie - Deken
- schaawers - schouders
- schaffieren - Goed verzorgen
- schelft - hooizolder
- schère - scheren
- schoewerböstel - schuurborstel
- schoon - mooi
- schuip - schaap
- sikketeur - handsnoeischuur
- sjepap - ventiel (fietsband)
- sjierepper - mus
- sjiklettenbak - kauwgomballenautomaat
- slowej - sla
- smèèrkèès - smeerkaas
- smèrrig - smerig
- snup - snoep
- snutten - snuiten
- soutien, memmenhouwer, memmeretièr, tettejièn - BH

- spe'en - spekken (snoep)
- spelleregske - hark
- speulen - spelen
- sprèke - spreken
- spulen - spoelen
- spultuin - speeltuin
- stassie - station
- stej'en - staartje
- stekske - lucifer
- stobber - stof
- stoppentre'er - flessenopener
- stowen - staan
- stroawet - straat
- strouwet - straat
- struif - pannenkoek
- strussel - stro
- suur - schommel
- suzzediefke - deken
- swèns - terwijl
- taan - tanden
- te loawet - te laat
- tedoeme - verdoeme
- tedorie - verdorie
- tefrent - verschillend
- tegen euwen appel krijgen - iets negatiefs incasseren
- telder - bord (eten)
- temper - postzegel
- terwijnlten - terwijl
- tètregère - BH
- tettenjièn - BH
- tetteren - babbelen
- tillefon - telefoon
- timps - vergiet
- toffel - tafel
- tomat - tomaat
- tournevies - schroevendraaijer
- trabries - overgordijnen
- trappejere - betrappen
- tre'en - trekken
- tuf - motorfiets
- Tuffer - Motorfiets
- turrep - het dorp
- ullie - jullie
- valies, kabas - koffer
- veger - bezem
- veinen - vinden
- verénowéjert - vernield
- verkèt - vork
- verre''espowet - varkenspoot
- vèrreke - varken
- vervèlende poerk - irritante
- veul - veel
- Veurdeujer - Voordeur

- vièrg zijn - klaar zijn
- vjerrig - gereed
- vjès - achteraan de voet
- vjès - achteraan de voet / hiel
- vjès - hiel
- vjes - vaars
- vleejes - vlees
- Voi - Vader
- vojeren - voederen
- vrammes - vrouw
- vrellie (vrallie) - vrouwen
- vur - voor
- vurgèvel - gezicht
- vurkommen - gebeuren
- vwatuur - kinderwagen
- wafferen - welke
- wajist? - wat is er?
- wassem - stoom
- welli - wij
- wellie - wij
- wien - wie
- wijlie - wij
- wijthenne, bekans - ongeveer
- wo' er - water
- wòòst - worst
- worrum - waarom
- worschènlek - waarschijnlijk
- worstebreu'je - worstenbroodje
- Yèllek - Lelijk
- üt üwe nek lullen - zomaar iets zeggen
- zaak - zou ik
- ze - zij
- zejeveren - motregenen
- zelli - zij
- zellie - zij
- zen - zijn
- zen eigen vuugen - zich gedragen
- zeuk - sok
- ziejen - koken
- zijlie - zij
- zjat - kopje
- zjat - tas
- zunderen - sorteren
- zurg - zetel
- zuuthaat - zoethout
- zwàts - Zwaluw
- zwikzwak - schommel voor 2
- zük - kousen
- Zässi - zeis
- zöèk - sokken

## 5 opmerkingen

- Het Lommels wordt nog vrij plat gesproken in Lutlommel, Heide-Heuvel, Centrum, Wijerken, Kattenbos. Kerkhovens lijkt meer op het Balens.
- Ik ontmoette eertijds mensen in Tongeren die via Kinrooi van Lommelse afkomst waren. Een oude dame uit het gezelschap beweerde dat haar grootouders in Lommel de kleine stokjes onder de populieren gebruikte om het haardvuur aan te maken en dat ze dat 'Krèèjentimmer' (Kraaien-timmer) noemde. Echter nooit gehoord in Lommel - uitgestorven
- de k wordt in het midden van een woord vaak niet uitgesproken, bv.  
speculaas wordt spi'elassie  
maken wordt ma'e
- dit werd er gezongen in de periode na de oorlog als het loon s'zaterdags werd uitbetaald.

Want sowterdaagssmiddaaags dan is alles wir goe dan zen er wir centen dan is alles goe dan kan men wir haolen en alles betoalen want s'sowterdaagssmiddaaags is alles wir goe.

eduard verhoeven

- dit werd tijdens de tweede wereld oorlog gezongen door de kinderen gezongen als er een duitse soldaat met een motor rijwielkwam aangereden:

der komt e mufke me e tufke angerejen tegen nen boom gans kapot just te goei

Dit woordenboek 'Lommels' is samengesteld door bezoekers van [www.mijnwoordenboek.nl](http://www.mijnwoordenboek.nl). Heeft u zelf ook woorden of ziet u fouten? U kunt die dan zelf toevoegen en verbeteren op de website, of laten toevoegen door een handige kennis.